

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O ADVOKATURI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, decembar 2008. godine

Na osnovu člana IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na _____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2008. godine, i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2008. godine, donijela je

ZAKON O ADVOKATURI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Sadržaj zakona)

Ovim zakonom uređuju se organizacija i položaj Advokatske komore Bosne i Hercegovine, advokature kao nezavisne i samostalne djelatnosti članova asocijacije koji osiguravaju pružanje stručne pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obaveza i pravnih interesa u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, međunarodnim pravom, ovim zakonom, Statutom i Kodeksom advokatske etike Bosne i Hercegovine, kao i drugim propisima i ostalim općim aktima.

Član 2. (Samostalnost i nezavisnost advokature)

(1) Advokatura je samostalna i nezavisna profesionalna djelatnost od posebnog društvenog i javnog interesa koja se organizuje i funkcioniše u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, međunarodnim pravom i ovim zakonom, kao i općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine i Kodeksom advokatske etike.

(2) Samostalnost i nezavisnost advokature ostvaruje se posebno:

- a) nezavisnim i profesionalnim vršenjem usluga pravne pomoći,
- b) pravom stranke na slobodan izbor advokata,
- c) organizovanjem advokata u Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine kao nezavisnu i samostalnu organizaciju sa slobodnim učlanjenjem,
- d) donosi Statut kojim se reguliše rad Advokatske komore Bosne i Hercegovine i njenih organa,
- e) donosi Kodeks advokatske etike,
- f) donosi ostale opće akte kojima se regulira rad organa advokatske asocijacije,
- g) odlučuje o pravu na obavljanje advokatske djelatnosti, privremenoj zabrani i prestanku obavljanja djelatnosti,
- h) usaglašava oblike saradnje s Advokatskom/odvjetničkom komorom Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskom komorom Republike Srpske kao i ostalim asocijacijama,
- i) usaglašava oblike saradnje s organima i institucijama vlasti i međunarodnim organizacijama i predstavnicima drugih država u Bosni i Hercegovini,
- j) usaglašava oblike saradnje i predstavljanja u Vijeću advokatskih asocijacija i pravnih društava Evrope (u daljem tekstu: CCBE),
- k) usaglašava oblike saradnje i predstavljanja u Međunarodnoj advokatskoj uniji – IUA/UIA, Američkom advokatskom komorom - ABA-CELLI, Međunarodnom advokatskom asocijacijom – IBA, kao i sa svim ostalim regionalnim advokatskim

asocijacijama, kao i advokatskim asocijacijama stranih država na principima reciprociteta,

- l) usaglašava oblike saradnje s drugim međudržavnim i međunarodnim institucijama, organizacijama i udruženjima,
- m) odlučuje o izboru svojih predstavnika u Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine i izborom svojih predstavnika u međunarodne advokatske asocijacije.

Član 3. **(Nadležnosti advokata)**

(1) Advokatska djelatnost obuhvata sve oblike pravne pomoći, a posebno:

- a) zastupanje stranaka (domaćih i stranih fizičkih i pravnih lica),
- b) davanje pravnih savjeta strankama;
- c) sastavljanje različitih podnesaka (zahtjevi, tužbe, predstavke, prijedlozi, molbe, žalbe, vanredni pravni lijekovi, apelacije i dr); izrada općih i pojedinačnih akata privrednih društava i podnošenje prijave za upis u registar privrednih društava nadležnih sudova BiH,
- d) sastavljanje obligacionih ugovora,
- e) zastupanje stranaka fizičkih i/ili pravnih lica i zaštita njihovih interesa pred svim upravnim organima i sudovima, organizacijama i institucijama svih nivoa upravne i sudske vlasti u Bosni i Hercegovini,
- f) odbrana i zastupanje stranaka pred međunarodnim krivičnim sudovima,
- g) odbrana i zastupanje stranaka pred svim upravnim organima i sudovima u Bosni i Hercegovini: u građanskom, krivičnom, upravnom i prekršajnom postupku, u postupku pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine,
- h) zastupanje stranaka pred Međunarodnim sudom za ljudska prava u Strasbourgu kao i drugim međunarodnim sudovima u skladu s ovim zakonom i međunarodnim pravom,
- i) zastupanje stranaka pred domaćim i međunarodnim institucionaliziranim i/ili *ad hoc* arbitražama u skladu s međunarodnim pravom,
- j) zastupanje stranaka pred upravnim organima i/ili sudovima, i/ili arbitražama drugih država u skladu s međunarodnim pravom i principom reciprociteta, kao i primjenjivim zakonodavstvom druge države u kojoj advokati iz Bosne i Hercegovine zastupaju interese stranaka,
- k) pregovaranje i sastavljanje domaćih i stranih međunarodnih trgovačkih ugovora,
- l) zastupanje stranaka pred međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini, kao i u mjestima njihovog sjedišta u trećim državama,
- m) zastupanje advokatskih kancelarija iz trećih država i njihovih stranaka kroz ugovore o zastupanju koji se prijavljuju Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, u skladu s principom reciprociteta i međunarodnim pravom,
- n) pružanje i drugih oblika pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima kako bi se zaštitila njihova prava i interesi.

(2) Advokatsku djelatnost advokati mogu obavljati u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu.

Član 4.
(Nespojivost djelatnosti)

Advokat ne smije obavljati djelatnosti koje su nespojive s ugledom i nezavisnošću advokature.

Član 5.
(Obaveza poštivanja Kodeksa advokatske etike)

(1) Prilikom obavljanja advokatske djelatnosti advokat je obavezan poštovati i pridržavati se Kodeksa advokatske etike.

(2) U skladu s pravilima pridruživanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine u članstvo Vijeća advokatskih asocijacija i pravnih društava Europe (CCBE) svi advokati Advokatske komore Bosne i Hercegovine preuzet će obavezu poštivanja etičkih pravila i standarda CCBE.

Član 6.
(Advokatska tajna)

(1) Advokat je dužan čuvati kao advokatsku tajnu sve što mu je stranka povjerila ili što je u zastupanju stranke na drugi način saznao.

(2) Advokatsku tajnu iz stava (1) ovog člana, dužne su čuvati i druge osobe koje rade ili su radile u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu.

Član 7.
(Savjesno i stručno pružanje pravne pomoći)

(1) Advokat je nezavisan u svom radu.

(2) Advokat je dužan da stranci pruža pravnu pomoć savjesno i stručno, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, međunarodnim pravom, zakonom i drugim propisima, kao i Statutom i drugim općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine, te Kodeksom advokatske etike.

(3) Advokat ima pravo i dužnost da u okviru zakona i nadležnosti/punomoćja dobijenih od stranke, preduzima sve što je po njegovoj ocjeni u interesu stranke kojoj pruža pravnu pomoć i u skladu s profesionalnim standardima advokatske profesije.

Član 8.
(Pravo izbora advokata)

Svaka stranka ima pravo slobodnog izbora advokata koji je nadležan obavljati advokatsku djelatnost u Bosni i Hercegovini, u skladu sa zakonom.

Član 9.
(Pružanje pravne pomoći)

Pružanje pravne pomoći mogu, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, vršiti jedino advokati i advokatski pripravnici iz Bosne i Hercegovine, osim ako drugim zakonima ili međunarodnim ugovorima nije drugačije određeno.

DIO DRUGI – ADVOKATSKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 10.
(Osnivanje Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) Ovim zakonom se osniva Advokatska komora Bosne i Hercegovine i uspostavljaju njeni organi.

(2) Advokati čije se kancelarije, odnosno advokatska društva nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine slobodno se udružuju u Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine, kao samostalnu i nezavisnu organizaciju advokata u Bosni i Hercegovini, osnovanu ovim zakonom.

Član 11.
(Organizacija Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine čine:

- a) Advokati učlanjeni u Advokatsku komoru Federacije Bosne i Hercegovine,
- b) Advokati učlanjeni u Advokatsku komoru Republike Srpske.

(2) Advokatska komora Bosne i Hercegovine ima svojstvo pravne osobe.

(3) Advokati se obavezno udružuju u jednu od advokatskih komora iz stava (1) ovog člana, prema sjedištu njihove advokatske kancelarije, čime ujedno stječu mogućnost prijave za članstvo u Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine.

(4) Advokatski pripravnici se obavezno udružuju u advokatske komore iz stava (1) ovog člana, a time stječu uvjet za učlanjivanje u Organizaciju advokatskih pripravnika u okviru Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 12.
(Nadležnosti Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) Advokatska komora Bosne i Hercegovine predstavlja i zastupa advokate i advokatske pripravnike upisane u Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine, i obavlja sljedeće zadatke:

- a) razvija i unapređuje advokatsku djelatnost,
- b) obezbjeđuje profesionalnu nezavisnost i samostalnost advokata,

- c) aktivno radi na zaštiti advokature kao samostalne i nezavisne profesije, kao i na javnoj zaštiti od napada usmjerenih na advokate i advokatsku profesiju, te podiže nivo solidarnosti advokata,
- d) promoviše i zagovara u advokatskoj profesiji primjenu međunarodnih pravnih standarda i poštivanje kodeksa advokatske etike,
- e) donosi odluke u vezi sa sticanjem prava na bavljenje advokatskom djelatnošću i djelatnošću advokatskog pripravnika,
- f) uređuje pravila pokretanja disciplinskog postupka,
- g) štiti prava i interese advokata, zajedničkih advokatskih kancelarija, advokatskih društava i advokatskih pripravnika,
- h) organizuje i obezbjeđuje stručno usavršavanje advokata i nadgleda obuku advokatskih pripravnika,
- i) usvaja Pravilnik o polaganju advokatskog ispita kojim definiše uvjete za polaganje advokatskog ispita u skladu s domaćim zakonodavstvom i evropskim/međunarodnim standardima,
- j) sarađuje s državnim tijelima u rješavanju pitanja značajnih za rad advokature, odnosno za ostvarivanje funkcije i zadataka advokature u društvu,
- k) posreduje između advokata i njihovih stranaka (medijacija),
- l) sarađuje s državnim i međunarodnim organizacijama, institucijama i udruženjima,
- m) koordinira saradnju između advokatskih komora Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine,
- n) ostvaruje punu saradnju s međunarodnim sudovima i međunarodnim arbitražama,
- o) ostvaruje punu saradnju s regionalnim i univerzalnim međunarodnim advokatskim asocijacijama i udruženjima advokata,
- p) ostvaruje punu saradnju s nevladinim i vladinim organizacijama kao i međunarodnim organizacijama.

(2) Advokatska komora Bosne i Hercegovine predstavlja advokate i advokatske komore u Bosni i Hercegovini pred državnim i drugim tijelima i institucijama, pred međunarodnim i regionalnim advokatskim asocijacijama u skladu s članom 2. ovog Zakona, kao i međunarodnim organima, organizacijama ili institucijama.

(3) Svakom učlanjenom advokatu i advokatskom pripravniku Advokatska komora Bosne i Hercegovine izdaje posebnu akreditaciju. O izdatim akreditacijama Advokatska komora Bosne i Hercegovine zvanično obavještava Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Član 13. **(Sjedište Advokatske komore)**

Sjedište Advokatske komore Bosne i Hercegovine je u Sarajevu.

Član 14. **(Članstvo u Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine)**

(1) Nezavisno od prava koja ostvaruju na osnovu članstva u advokatskim komorama iz člana 11. stava (1) ovog zakona, članovi Advokatske komore Bosne i Hercegovine imaju pravo da:

- a) zastupaju stranke pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine i Sudom

- Bosne i Hercegovine, kao i pred svim ostalim upravnim organima i njihovim agencijama, kao i svim ostalim sudskim institucijama na nivou države Bosne i Hercegovine,
- b) zastupaju stranke pred međunarodnim sudovima, međunarodnim arbitražama, međunarodnim organizacijama i njihovim organima i agencijama, vladinim i nevladinim organizacijama,
 - c) zastupaju Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine i interese advokata i advokatskih asocijacija iz Bosne i Hercegovine pred međunarodnim i regionalnim advokatskim asocijacijama,
 - d) zastupaju inostrane stranke (fizička i pravna lica) pred sudovima i upravnim organima u Bosni i Hercegovini, pred međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini, kao i pred ostalim organizacijama i institucijama,
 - e) obavljaju advokatske poslove u trećim zemljama u skladu s principima reciprociteta i međunarodnim pravom,
 - f) sačinjavaju obligacione ugovore koje priznaje pravni poredak u Bosni i Hercegovini.

Član 15.

(Organi Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

- (1) Organi Advokatske komore Bosne i Hercegovine su:
- a) skupština,
 - b) upravni odbor,
 - c) predsjednik i dva potpredsjednika,
 - d) nadzorni odbor,
 - e) odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
 - f) komisija za polaganje advokatskog ispita,
 - g) drugi organi utvrđeni Statutom Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Mandat predsjednika i dva potpredsjednika Advokatske komore Bosne i Hercegovine se ne može povjeriti istoj osobi drugi put u kontinuitetu, ali potpredsjednik nakon isteka njegovog mandata može biti biran na mjesto predsjednika Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Mandat predsjednika i potpredsjednika i svih drugih organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine traje 4 godine.

(4) Izborna skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine donosi Statut, Kodeks advokatske etike, Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti i druge opće akte.

Član 16.

(Konstituirajuća, Izborna i Redovne skupštine)

(1) Konstituirajuću i Izbornu skupštinu Advokatske komore Bosne i Hercegovine sačinjavaju već izabrani delegati u skupštinama Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske, kao i delegati Organizacije advokatskih pripravnika izabrani u skupštine ovih advokatskih asocijacija.

(2) Skupštine komora iz stava (1) ovog člana, čine već izabrani advokati koji su članovi Konstituirajuće i Izborne Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Nakon održavanja Konstituirajuće i Izborne skupštine bit će sazvana i održana prva Redovna skupština. Delegati na drugoj Redovnoj skupštini Advokatske komore Bosne i Hercegovine mogu biti samo njeni članovi, te mogu birati i biti birani u njene organe. Na svim redovnim skupštinama sve odluke punopravno donose prisutni delegati. Prije održavanja svake redovne skupštine utvrđuje se lista prisutnih delegata Advokatske komore Bosne i Hercegovine koji punopravno donose odluke.

(4) Izabrani delegati u skupštinama Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske, delegati su na Konstituirajućoj, Izornoj i svim redovnim skupštinama Advokatske komore Bosne i Hercegovine, pri čemu svi delegati entitetskih advokatskih skupština trebaju birati jednog delegata na svakih deset (10) članova entitetskih advokatskih komora u skladu sa zakonima i općim aktima. Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatska komora Republike Srpske svakih šest mjeseci dostavljaju Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine i Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine spisak svojih članova/advokata.

(5) Izbor članova i rad u Skupštini Advokatske komore Bosne i Hercegovine propisuju se Statutom.

Član 17. **(Nadležnosti Skupštine)**

Skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine:

- a) usvaja Poslovnik o radu skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine i druge opće akte Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- b) bira i razrješava druge organe Advokatske komore Bosne i Hercegovine, ako ovim zakonom nije drugačije određeno,
- c) usvaja finansijski plan i izvještaj o realizaciji finansijskog plana Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- d) usvaja izvještaj Predsjednika i Upravnog odbora Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- e) predlaže advokatsku tarifu,
- f) odlučuje o svim pitanjima koja se odnose na primjenu ovog zakona u skladu sa Statutom,
- g) odlučuje o oblicima saradnje Advokatske komore Bosne i Hercegovine u međunarodnim i regionalnim advokatskim asocijacijama,
- h) usvaja Pravilnik o polaganju advokatskog ispita,
- i) odlučuje o svim drugim pitanjima koja su u njenoj nadležnosti po zakonu i općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 18.
(Oblici skupštinskog rada)

(1) Skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine može biti konstituirajuća, izborna, redovna i vanredna.

(2) Nakon sazivanja i održavanja Konstituirajuće i Izborne skupštine, redovne skupštine održavat će se obavezno jedanput godišnje. Izborna skupština održava se svake četiri godine i na njoj se biraju predsjednik i dva potpredsjednika Advokatske komore Bosne i Hercegovine, dio članova Upravnog odbora, Nadzornog odbora. Vanredna skupština se održava po potrebi i saziva je Upravni odbor ili jedna trećina delegata Skupštine pismenim zahtjevom upućenim Predsjedniku i dvojici potpredsjednika Advokatske komore Bosne i Hercegovine kao i Upravnom odboru koji su obavezni u roku od 60 dana pripremiti, sazvati i održati Vanrednu skupštinu koja će sadržajem svoga rada biti fokusirana na razlog njenog sazivanja.

(3) Za rad i odlučivanje Skupštine u prvom sazivu potrebno je da bude prisutna natpolovična većina delegata. Odluke Skupštine se smatraju usvojenim, ukoliko je za njih glasalo više od polovine prisutnih delegata.

(4) Za svaku narednu skupštinu i punovažno donošenje odluka potreban je kvorum koji sačinjava prisustvo više od jedne polovine od ukupnog broja delegata iz prethodnog stava.

Član 19.
(Posebna većina)

Kada Skupština odlučuje i usvaja Statut, Kodeks advokatske etike i Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti advokata i advokatskih pripravnika, odluka se smatra usvojenom ukoliko za nju glasa više od polovine prisutnih delegata na Konstituirajućoj i Izornoj skupštini.

Član 20.
(Predsjednik Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) Predsjednik Advokatske komore Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja i zastupa Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine,
- b) preduzima radnje da osigura zaštitu ustavnosti i zakonitosti u radu advokatske komore,
- c) uspostavlja i koordinira saradnju advokatske komore sa zakonodavnom, sudskom i izvršnom vlašću u Bosni i Hercegovini,
- d) uspostavlja i koordinira saradnju Advokatske komore Bosne i Hercegovine s advokatskim komorama Federacije BiH, Republike Srpske, asocijacijama advokata stranih država, regionalnim i međunarodnim advokatskim udruženjima,
- e) uspostavlja i koordinira saradnju Advokatske komore Bosne i Hercegovine s državnim ili međunarodnim organizacijama, institucijama ili asocijacijama,
- f) izvršava i druge poslove u skladu s ovim zakonom i općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Predsjednik i potpredsjednici Advokatske komore Bosne i Hercegovine podnose izvještaj o radu Skupštini Advokatske komore Bosne i Hercegovine, kojoj su odgovorni za svoj rad.

Član 21. **(Upravni odbor)**

(1) Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine ima 12 članova. Predsjednik i članovi Upravnog odbora Advokatske komore Bosne i Hercegovine biraju se na Izornoj skupštini. Koordinacioni organ ima pravo predložiti članove Upravnog odbora, a izbor se vrši od najmanje dvostruko većeg broja kandidata od onog koji se bira.

(2) Predsjednik i potpredsjednici Advokatske komore Bosne i Hercegovine su na osnovu funkcije članovi Upravnog odbora Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 22. **(Nadležnosti Upravnog odbora)**

(1) Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine:

- a) odlučuje o uređenju i vođenju Imenika advokata, Imenika advokatskih pripravnika, Imenika zajedničkih advokatskih kancelarija i Imenika advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- b) odlučuje o upisu u Imenike i brisanju iz Imenika advokata, advokatskih pripravnika, zajedničkih advokatskih kancelarija i advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine, uključujući po potrebi i imenovanje odgovarajućih organa ili komisija radi pružanja pomoći u izvršavanju tih funkcija,
- c) odlučuje o pravima, obavezama i profesionalnim odgovornostima advokata i advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine, uključujući po potrebi imenovanje odgovarajućih organa ili komisija radi pružanja pomoći u izvršavanju tih funkcija,
- d) izvršava finansijski plan Advokatske komore Bosne i Hercegovine uključujući preuzimanje i izvršenje finansijskih obaveza Advokatske komore Bosne i Hercegovine saglasno finansijskom planu,
- e) odlučuje o iznosima upisnine u Imenik, koji ne može biti veći od četiri prosječne neto plaće na nivou Bosne i Hercegovine iz prethodne godine, a koji podatak je objavljen u Službenom glasniku BiH, kao i advokatske članarine i pretplate za publikacije,
- f) organizuje rad sekretarijata Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- g) odlučuje o zapošljavanju administrativnog i tehničkog osoblja u Sekretarijatu Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- h) bira i imenuje glavnog urednika i uređivački odbor u časopisu Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- i) odlučuje o zahtjevu advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine koji je ostvario pravo na penziju za nastavak obavljanja advokatske djelatnosti kao dopunskog zanimanja,
- j) imenuje komisiju za polaganje advokatskog ispita,
- k) izvršava i druge poslove na osnovu zakona i općih akata Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Upravni odbor je izvršni organ Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Odluka Upravnog odbora iz tačke b) i c) stava (1) ovog člana, jeste upravni akt protiv kojeg žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(4) Protiv odluke Upravnog odbora iz tačke g) stav (1) ovog člana, žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti parnični postupak iz oblasti radnih odnosa pred sudom opće nadležnosti prema sjedištu Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 23.

(Opće odredbe o organima Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) Opće odredbe o nadležnostima, sazivanju, organizaciji i radu Skupštine, predsjednika i potpredsjednika, Upravnog odbora, Nadzornog odbora, Odbora za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine, kao i drugih organa, utvrđuju se Statutom Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Za vršenje zajedničkih pravnih, stručnih, tehničkih i drugih poslova, Advokatske komore Bosne i Hercegovine i njenih organa iz člana 15. ovog zakona, osniva se Sekretarijat Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 24.

(Revizija poslovanja)

Poslove revizije finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine vrši Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 25.

(Odbor za reviziju)

(1) Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine vrši poslove kontrole i podnosi izvještaje o finansijskom i materijalnom poslovanju, o periodičnom poslovanju i završnom računu i godišnjem bilansu, nadležnim organima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine ima pet (5) članova, koji iz svojih redova biraju predsjednika.

(3) Sastav odbora za reviziju čine četiri (4) člana advokata iz reda advokata upisanih u imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, a peti član je finansijski stručnjak čiji rad ugovara predsjednik Advokatske komore Bosne i Hercegovine nakon provedenog javnog konkursa.

(4) Predsjednik i potpredsjednici Advokatske komore Bosne i Hercegovine i članovi Upravnog odbora ne mogu biti članovi Odbora za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 26.
(Opći akti Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

Opći akti Advokatske komore Bosne i Hercegovine su:

- a) Statut,
- b) Kodeks advokatske etike,
- c) Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti advokata i advokatskih pripravnika,
- d) Pravilnik o polaganju advokatskog ispita,
- e) ostali opći akti.

Član 27.
(Obaveza objavljivanja općih akata)

Opći akti Advokatske komore Bosne i Hercegovine objavljuju se u „Službenom glasniku BiH“.

Član 28.
(Statut)

Statutom se uređuje:

- a) rad skupštine i drugih organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine iz člana 15. ovog zakona,
- b) finansijsko i materijalno poslovanje Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- c) procedura za stjecanje prava na obavljanje advokatske djelatnosti i djelatnosti advokatskog pripravnika u Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine te procedure za utvrđivanje disciplinske odgovornosti,
- d) prava, obaveze i odgovornosti advokata i advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- e) udruživanje i rad advokata u zajedničkoj advokatskoj kancelariji Advokatske komore Bosne i Hercegovine
- f) osnivanje i djelatnost advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- g) organizacija, finansiranje i rad organizacije advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine,
- h) priznavanje specijalnosti u određenoj oblasti prava,
- i) donošenje i stupanje na snagu općih akata.

Član 29.
(Kodeks advokatske etike)

(1) Kodeksom advokatske etike Advokatske komore Bosne i Hercegovine uređuju se načelna pravila koja su za advokate i advokatske pripravnike Advokatske komore Bosne i Hercegovine opće obavezna pri obavljanju advokatske djelatnosti, a naročito:

- a) Opće, profesionalne i osnovne dužnosti i to:
 - 1) savjesnost,

- 2) čuvanje nezavisnosti,
- 3) diskrecija i advokatska tajna,
- 4) zabrana zastupanja gdje postoji sukob interesa,
- 5) rukovanje s tuđim imovinskim vrijednostima.
- b) Posebne dužnosti profesije u vezi sa javnim informisanjem,
- c) Posebne dužnosti profesije:
 - 1) u vezi s primanjem i završavanjem naloga stranke,
 - 2) kod savjetovanja stranaka s malim prihodima.
- d) Posebne dužnosti profesije prema sudovima i drugim organima i tijelima kao što su:
 - 1) profesionalno ponašanje pred sudovima i drugim organima,
 - 2) dužnosti kod upotrebe na uvid prepuštenih spisa, kao i iz toga stečenog znanja,
 - 3) dužnosti kod dostave spisa.
- e) Posebne dužnosti profesije u odnosu na držanje novčanih sredstava klijenta i računovodstva u vezi s tim, ugovaranje i obračun advokatskih usluga i njihova naplata,
- f) Posebne dužnosti profesije prema advokatskim komorama, profesionalnom ponašanju prema drugim članovima advokatske komore, dužnosti kod profesionalne saradnje, dužnosti u vezi s upisom advokata, kod obrazovanja i zapošljavanja drugih saradnika,
- g) Posebne dužnosti profesije u međunarodnom pravnom prometu.

(2) Kodeks advokatske etike Advokatske komore Bosne i Hercegovine treba biti usaglašen s međunarodno pravnim standardima advokatske etike i advokatske profesije.

Član 30. (Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti)

Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti detaljnije definiše pokretanje disciplinskog postupka protiv advokata i advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine, vođenje ovih postupaka, utvrđivanje njihove disciplinske odgovornosti i izvršavanje izrečenih disciplinskih mjera.

Član 31. (Advokatski ispit)

(1) Skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine usvaja Pravilnik o polaganju advokatskog ispita kojim reguliše uvjete za polaganje ispita, način polaganja ispita, način formiranja i funkcionisanja komisije pred kojom se polaže advokatski ispit, rokovi mogućeg pristupanja polaganju advokatskog ispita, izdavanje uvjerenja o ishodu advokatskog ispita, kao i ustanovljavanje evidencije trajnog karaktera o advokatskim ispitima.

(2) Advokatski ispit prijavljeni kandidat polaže pred Komisijom provjerom znanja iz sljedećih oblasti:

- a) Zakona o advokaturi Bosne i Hercegovine
- b) Kodeksa advokatske etike Advokatske komore Bosne i Hercegovine
- c) Statuta Advokatske komore Bosne i Hercegovine
- d) Disciplinskog pravilnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine

- e) Tarife o nagradama i naknadama za rad Advokatske komore Bosne i Hercegovine
- f) Međunarodnih standarda advokatske etike i ostalih međunarodno pravnih standarda u pogledu advokatske profesije primjenjivih pred sudovima drugih država, međunarodnim sudovima, međunarodnim arbitražama i kod svih ostalih vidova obavljanja advokatske profesije.

Član 32. **(Praćenje provođenja zakona)**

(1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine prati rad advokature sa stanovišta provođenja ovog zakona.

(2) U ostvarivanju funkcije iz stava (1) ovog člana Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine može zahtijevati odgovarajuće izvještaje i podatke od Advokatske komore Bosne i Hercegovine, vodeći računa o nezavisnosti i samostalnosti advokature.

(3) Izvještaje i podatke iz stava (2) ovog člana, Komora je dužna dostaviti Ministarstvu pravde u roku od 30 dana ili u istom roku izvijestiti o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti dostaviti zatražene izvještaje ili podatke.

DIO TREĆI – UVJETI ZA OBAVLJANJE ADVOKATSKE DJELATNOSTI

Član 33. **(Nadležnost za obavljanje advokatske djelatnosti)**

(1) Advokatske djelatnosti iz člana 3. ovog zakona, mogu obavljati advokati upisani u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine ili odgovarajuće imenike advokatskih komora u Federaciji BiH i Republici Srpskoj ili regionalnim komorama entiteta, na cijelom području Bosne i Hercegovine.

(2) Advokati upisani u Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine imaju pravo obavljanja advokatskih djelatnosti iz člana 3. ovog zakona pred međunarodnim sudskim, upravnim ili drugim organima ili organizacijama ili međunarodnim arbitražama.

(3) Nadležnost iz stava (2) ovog člana navodi se u službenoj legitimaciji advokata upisanog u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(4) Državljanin druge države koji po zakonu te države ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti advokata ima pravo na upis u Imenik advokata upisanih u Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine pod uvjetom postojanja međudržavnog ugovora ili sporazuma s državom čiji je državljanin.

(5) U slučaju tumačenja prava i dužnosti koja proizlaze iz potpisanog međudržavnog ugovora ili sporazuma, a koja se odnose na obavljanje advokatske djelatnosti, tumačenje daje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

(6) Odredbe ovog zakona ne utječu na pravo stranog državljanina koji prema zakonima svoje države ispunjava uvjete za obavljanje advokatske djelatnosti, da u Bosni i

Hercegovini pruža po principu reciprociteta samo savjetodavnu pravnu pomoć u vezi s pravom njegove države.

Član 34. **(Pravo na upis u Imenik advokata)**

Pravo na upis u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine ima lice koje, ukoliko nije drugačije određeno zakonom, ispunjava sljedeće uvjete:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da je diplomiralo na jednom od pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili da je diplomiralo na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je diplomiralo na pravnom fakultetu druge države, ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome u Bosni i Hercegovini,
- c) da ima položen pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini ili bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je pravosudni ispit položilo u drugoj državi, ovaj uvjet stječe nakon priznanja tog ispita od strane ministarstva pravde u skladu s utvrđenim reciprocitetom.
- d) da je, nakon položenog pravosudnog ispita, steklo najmanje jednu godinu radnog iskustva na pravnim poslovima u advokaturi, sudu ili tužilaštvu, s tim da pravo upisa u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine ima i lice koje nije radilo na prethodno nabrojanim poslovima, ako ima položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog staža na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita,
- e) da nije pravosnažno osuđivano na kaznu zatvora za krivična djela protiv uređenja i sigurnosti, za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, protiv službene ili druge odgovorne dužnosti ili za drugo krivično djelo izvršeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda, osim ako je proteklo deset godina od izdržane, oprostene ili zastarjele kazne,
- f) da nije u radnom odnosu, a licu koje se nalazi u radnom odnosu danom upisa u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine prestaje radni odnos, osim u slučaju zaposlenja u advokatskom društvu,
- g) da ima položen advokatski ispit,
- h) da je učlanjeno u Advokatsku komoru Federacije Bosne i Hercegovine ili Advokatsku komoru Republike Srpske,
- i) da je dostojno obavljanja advokatske djelatnosti, te da ranije ponašanje i postupci ukazuju da nije nanijelo štetu ugledu i prosperitetu advokatske djelatnosti.

Član 35. **(Pravo na obavljanje advokatske djelatnosti)**

(1) Pravo na obavljanje advokatske djelatnosti u skladu s ovim zakonom stječe se upisom u Imenik advokata koji se vodi kod Advokatske komore Bosne i Hercegovine i nakon davanja svečane izjave.

(2) Imenik advokata je javna knjiga, a nijedan državni ili drugi organ ne može dati odobrenje za obavljanje poslova iz člana 3. ovog zakona, bilo kao osnovno ili kao dopunsko zanimanje, osim ako drugačije nije određeno zakonom.

(3) Nikome, ko ispunjava zakonske uvjete za obavljanje advokatske djelatnosti se ne može uskratiti pravo upisa u Imenik advokata zbog njegove etničke, vjerske, političke ili spolne pripadnosti.

Član 36. **(Postupak upisa)**

(1) Zahtjev za upis u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, podnosi se organu određenom Statutom.

(2) Uz zahtjev za upis podnosilac zahtjeva, podnosi dokaz o ispunjavanju uvjeta iz člana 34. ovog zakona.

(3) U roku od 30 dana od podnesenog zahtjeva, organ iz stava (1) ovog člana, utvrđuje da li postoji zakonom propisani uvjeti za upis i donosi rješenje o upisu u Imenik advokata, kojeg vodi organ Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(4) Protiv rješenja kojim je odbijen zahtjev za upis u Imenik advokata, dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(5) O žalbi odlučuje organ određen Statutom, a protiv konačnog rješenja tog organa, može se pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

(6) Zahtjev za upis u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, može se podnijeti i organima advokatskih komora iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, koje su dužne u roku od 15 dana, od dana podnošenja zahtjeva, isti s dokumentacijom dostaviti nadležnom organu Advokatske komore Bosne i Hercegovine s ciljem donošenja odgovarajuće odluke.

Član 37. **(Svečana izjava)**

(1) Upis advokata u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine će se izvršiti na dan kada je utvrđena pravosnažnost rješenja o upisu u Imenik advokata i nakon davanja svečane izjave.

(2) Tekst svečane izjave utvrđuje se Statutom.

(3) Svečana izjava se daje i potpisuje pred predsjednikom ili potpredsjednicima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

DIO ČETVRTI – PRAVA I DUŽNOSTI ADVOKATA

POGLAVLJE I PRAVA I DUŽNOSTI ADVOKATA U ZASTUPANJU STRANKE

Član 38. **(Pružanje pravne pomoći od strane advokata)**

(1) Oblike pravne pomoći određene članom 3. ovog zakona, mogu pružati samo advokati, ako zakonom nije drugačije određeno.

(2) Advokat koji ima dozvolu udruženja advokata druge države za obavljanje advokatske djelatnosti, može vršiti neposredno zastupanje samo putem domicilnih advokata ili nadležnih zastupnika, na osnovu prava i ovlaštenja pravnog sistema Bosne i Hercegovine i ovog zakona.

(3) Izuzetno, advokat druge države, može po principu reciprociteta ili bilateralnog sporazuma pružati samo savjetodavnu pomoć, a određene pravne radnje samo u skladu s međudržavnim ugovorom ili sporazumom i u skladu s preuzetim obavezama Bosne i Hercegovine po osnovu ratificiranja međunarodne konvencije ili ugovora.

Član 39. (Zamjena advokata)

(1) U zastupanju stranke advokata može zamijeniti drugi advokat, a uz uvjete predviđene zakonom i advokatski pripravnik koji radi u njegovoj kancelariji, osim ako se stranka izričito tome protivi.

(2) Advokat sam određuje zamjenu u vrijeme svoje odsutnosti.

Član 40. (Odbijanje ponude za pružanje pravne pomoći)

(1) Advokat samostalno odlučuje da li će prihvatiti ponudu stranke za pružanje savjeta, zastupanje ili odbranu.

(2) Advokat će odbiti zastupanje:

- a) ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom drugom pitanju vezanom za taj predmet,
- b) ako je suprotnoj stranci u istom predmetu pravnu pomoć pružao advokat koji radi u istoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu,
- c) ako je on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva radio kao advokatski pripravnik s advokatom koji pruža pravnu pomoć suprotnoj stranci,
- d) ako je u istom predmetu on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva postupao kao sudija, tužilac ili nadležna službena osoba,
- e) ako se on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva bavio na drugi profesionalni način predmetnim slučajem,
- f) ako on ili član ili zaposlenik advokatske kancelarije ili društva ima lični interes koji je, ili može biti, u sukobu s interesima zastupane stranke i
- g) u drugim slučajevima predviđenim zakonom, međunarodnim pravom ili općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) U slučajevima predviđenim tačkom b), c), e) i g) stava (2) ovog člana, advokat može prihvatiti ponudu za pružanje pravne pomoći po pristanku zastupane stranke koja je prethodno u potpunosti informisana o svim bitnim okolnostima slučaja. Takvo zastupanje ne smije biti u suprotnosti s općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(4) Advokat samo iz razloga predviđenih zakonom ili općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine može odbiti pružanje pravne pomoći stranci u slučaju kada je, na osnovu zakona, imenovan odlukom suda ili državnog organa.

(5) Kodeksom advokatske etike mogu se utvrditi i drugi razlozi zbog kojih advokat može odbiti pružanje pravne pomoći stranci.

Član 41. (Otkaz punomoći)

(1) Advokat je dužan otkazati punomoć za zastupanje zbog razloga navedenih u članu 40. stav (2) ovog zakona.

(2) Po otkazivanju punomoći zastupanoj stranci advokat je dužan u periodu do 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć ako je potrebno da se od stranke otkloni kakva šteta, osim ako stranka nije imenovala drugog opunomoćenika ili se preduzimanju tih radnji izričito protivi.

(3) Advokat nije dužan postupati u saglasnosti s odredbama stava (2) ovog člana, ako stranka otkáže punomoć, ali je advokat u momentu otkazivanja punomoći dužan u pismenoj formi obavijestiti stranku o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.

Član 42. (Dužnosti advokata u odnosu na spise)

(1) Advokat je dužan redovno informisati svoje stranke o promjenama u predmetu.

(2) Advokat je dužan stranci, nakon završenog zastupanja, na njen zahtjev, predati cjelokupni predmetni spis.

(3) Advokat je dužan čuvati spise zastupane stranke najmanje pet godina po pravomoćnom okončanju postupka, odnosno deset godina kada se zastupanje odnosilo na prava na nekretninama.

Član 43. (Obilježavanje podnesaka i isprava)

Advokat je dužan na svakom svom podnesku i ispravi, vidljivo označiti da ih je on sačinio stavljanjem svog pečata i potpisa.

Član 44. (Odgovornost za dato mišljenje)

Advokat ne može biti pozvan na krivičnu ili materijalnu odgovornost za svoje pravno mišljenje izraženo u pružanju pravne pomoći u postupku pred sudom ili drugim organima.

Član 45. (Određivanje pritvora)

O određivanju pritvora advokatu ili advokatskom pripravniku sud je dužan bez odlaganja obavijestiti Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine.

Član 46.
(Pretnes advokatske kancelarije)

(1) Pretnes arhive i advokatske kancelarije može odrediti sud, ako su za to ispunjeni uvjeti predviđeni zakonom o krivičnom postupku. Pretnes se može vršiti samo u pogledu pismena i predmeta koji su izričito navedeni u naredbi o pretnesu.

(2) O pretnesu se mora obavijestiti Advokatska komora Bosne i Hercegovine ili advokatska komora iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, prema mjestu sjedišta advokata i pretnes se ne može obaviti ukoliko mu ne prisustvuje, uredno i blagovremeno obaviješteni, nadležni predstavnik komore iz ovog stava, osim ako se bez opravdanog razloga ne odazove blagovremenom pozivu da prisustvuje pretnesu.

(3) Pri provođenju pretnesa ne smije biti povrijeđena tajnost isprava i predmeta na štetu stranaka.

(4) Dokazi pribavljeni suprotno odredbama ovog člana, ne mogu se upotrijebiti u sudskom postupku protiv advokata i njegovih stranaka.

Član 47.
(Reklamiranje advokata)

Uvjeti za dozvoljeno reklamiranje advokata, advokatskih kancelarija, zajedničkih advokatskih kancelarija ili advokatskih društava utvrđuju se Statutom Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 48.
(Osiguranje od odgovornosti)

(1) Advokati, zajedničke advokatske kancelarije i advokatska društva Advokatske komore Bosne i Hercegovine, se obavezno osiguravaju od odgovornosti za štetu koja bi mogla nastati trećima u obavljanju advokatske djelatnosti.

(2) Minimalni iznos osiguranja i vrsta osigurane štete određuje se općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Advokatska komora Bosne i Hercegovine može ugovoriti uvjete osiguranja svojih članova od odgovornosti za štetu koja može nastati u toku obavljanja njihove djelatnosti.

(4) Advokat je dužan uredno produžavati osiguranje od odgovornosti.

POGLAVLJE II ADVOKATSKE NAGRADE I NAKNADE

Član 49.
(Advokatska tarifa)

(1) Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tarifa) određuje nagrade za rad i troškove nastale obavljanjem advokatske djelatnosti kao i primjenu i stupanje na snagu ove tarife.

(2) Skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine predlaže Tarifu koju odobrava Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

(3) Tarifa se primjenjuje osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

(4) Advokat ima pravo zahtijevati i primiti nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi s radom, u skladu s odredbama Tarife.

(5) Sudovi i drugi organi u odluci o troškovima postupka određivat će naknadu za pruženu pravnu pomoć stranci od strane advokata prema odredbama Tarife koja je važila u momentu pružanja pravne pomoći.

Član 50.

(Ugovaranje nagrade prema uspjehu)

(1) U imovinskopравnim stvarima advokati Advokatske komore Bosne i Hercegovine mogu sa strankom ugovoriti nagradu za rad i u razmjeru s uspjehom u postupku, odnosno u pravnim radnjama koje će za stranku poduzeti, u skladu s Tarifom.

(2) Gornji iznos postotka nagrade koja se može ugovoriti utvrđuje se u Tarifi.

(3) Ugovor iz stava (1) ovog člana, valjan je samo ako je zaključen u pismenoj formi.

Član 51.

(Novčana sredstva stranke)

(1) Novčana sredstva zastupane stranke advokat može koristiti samo u skladu s uputstvima stranke ili uz njeno izričito odobrenje.

(2) Naknadu za pruženu pravnu pomoć, kao i troškove nastale u postupku, advokat može naplatiti iz gotovine koju je zastupana stranka položila kod njega ili iz gotovine koju je za zastupanu stranku primio, u skladu s općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Na novčanim sredstvima koje primi u ime zastupane stranke, advokat ima pravo zaloga radi osiguranja naplate naknade i izdataka za zastupanje.

Član 52.

(Besplatno pružanje pravne pomoći)

Advokatska komora Bosne i Hercegovine je dužna osigurati besplatno pružanje pravne pomoći socijalno ugroženim osobama u pravnim stvarima u kojima te osobe ostvaruju prava koja su u vezi s njihovim položajem, kao i u drugim slučajevima predviđenim posebnim zakonom.

POGLAVLJE III OBLICI ORGANIZOVANJA ADVOKATSKE DJELATNOSTI

Odjeljak A Advokatske kancelarije

Član 53. (Advokatska kancelarija)

(1) Advokat upisan u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine može imati jednu advokatsku kancelariju na području Bosne i Hercegovine.

(2) Sjedište advokatske kancelarije je u mjestu na području Advokatske komore Bosne i Hercegovine, odnosno advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, kod koje je advokat upisan u imenik advokata.

(3) Advokat ima pravo promijeniti mjesto sjedišta kancelarije na području Advokatske komore Bosne i Hercegovine, odnosno druge advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, s tim što je dužan odjaviti se kod advokatske komore na čijem području je imao sjedište kancelarije, a prijaviti sjedište kod advokatske komore na čijem području će biti novo sjedište kancelarije.

(4) Advokatska komora na čijoj teritoriji se nalazi novo sjedište advokatske kancelarije, nakon upisa promjene sjedišta u imeniku advokata, dužna je o tome obavijestiti advokatsku komoru ranijeg sjedišta u roku od 15 dana od dana izvršenog upisa.

Član 54. (Zajednička advokatska kancelarija)

(1) Više advokata upisanih u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine može imati zajedničku advokatsku kancelariju, o čemu zaključuju pismeni ugovor.

(2) Ugovor iz stava (1) ovog člana podnosi se Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine, koja nakon što utvrdi da je ugovor u skladu sa zakonom, Statutom, Kodeksom advokatske etike te drugim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine, upisuje zajedničku advokatsku kancelariju u evidenciju ili Imenik komore.

(3) Zajednička advokatska kancelarija može početi s radom s danom upisa u evidenciju ili Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine. Advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, kod kojeg je upisana zajednička advokatska kancelarija, o tome obavještavaju Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine.

(4) Zajednička advokatska kancelarija mora imati naziv i pečat.

(5) U nazivu zajedničke advokatske kancelarije i pečatu upisuje se: zajednička advokatska kancelarija, imena i prezimena advokata koji su se udružili i sjedište zajedničke advokatske kancelarije.

Član 55. (Odgovornost advokata u zajedničkoj advokatskoj kancelariji)

Odgovornost i garancije advokata u zajedničkoj advokatskoj kancelariji su lične.

Odjeljak B Advokatska društva

Član 56. (Advokatska društva)

(1) Advokatsko društvo, kao pravna osoba, osniva se u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje, poslovanje i prestanak privrednih društava/ preduzeća i to u onom obliku kojim se osigurava lična neograničena solidarna odgovornost članova za obaveze društva.

(2) Rad advokatskog društva je ograničen na obavljanje advokatske djelatnosti.

(3) Samo advokati mogu biti članovi advokatskog društva.

(4) Obavljanje advokatske djelatnosti u okviru advokatskog društva može se povjeriti samo članovima advokatskog društva, advokatima zaposlenim u advokatskom društvu ili advokatskim pripravnicima u advokatskom društvu.

(5) Prava, obaveze i odgovornosti, koje su ovim zakonom predviđene za advokate u izvršavanju njihove djelatnosti, odnose se i na advokate koji su u ugovornom odnosu u advokatskom društvu.

(6) Akt o osnivanju advokatskog društva sačinjavaju i obrađuju advokati.

Član 57. (Uređivanje prava i obaveza)

Pismenim ugovorom ili odlukom o osnivanju društva moraju biti uređena prava i obaveze članova društva, prava i obaveze ostalih članova društva u slučaju smrti člana ili njegovog istupanja iz društva, kao i prava nasljednika umrlog člana društva.

Član 58. (Garancija nezavisnosti)

Niti jedan akt advokatskog društva ne smije dovesti u pitanje nezavisnosti advokata koji pružaju pravnu pomoć.

Član 59. (Osnivanje advokatskog društva)

(1) Za osnivanje advokatskog društva, advokati osnivači su dužni pribaviti prethodnu privremenu saglasnost advokatske komore koja ocjenjuje da li je ugovor o osnivanju u skladu sa zakonom, statutom, kodeksom advokatske etike. Bez te saglasnosti društvo se ne može upisati u imenik advokatskih društava. Advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, dužne su o osnivanju i upisu u imenik advokatskih društava, obavijestiti Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine, u cilju njihovog evidentiranja.

(2) Advokatsko društvo je dužno obavijestiti Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine ili advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, o izvršenom upisu u Registar društava nadležnog suda u roku od osam dana po primitku obavijesti i rješenja nadležnog suda o upisu.

(3) Advokatske komore iz stava (2) ovog člana, dužne su novoosnovano advokatsko društvo upisati u imenik advokatskog društva u daljem roku od osam dana.

Član 60. **(Upis advokatskog društva u Imenik)**

Advokatsko društvo Advokatske komore Bosne i Hercegovine i njegovi advokati ne mogu pružati pravnu pomoć prije nego što bude izvršen upis advokatskog društva u Imenik advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine .

Član 61. **(Zabrana rada advokatskom društvu)**

(1) Ukoliko Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine utvrdi da aktivnosti advokatskog društva Advokatske komore Bosne i Hercegovine, ugovori sklopljeni između advokatskog društva i članova ili zaposlenih u društvu ili uvjeti pod kojima advokati obavljaju svoje dužnosti, krše odredbe Zakona o advokaturi, Statuta Advokatske komore Bosne i Hercegovine, Kodeksa advokatske etike, ili bilo kojeg općeg akta advokatskih komora Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, može rješenjem zabraniti rad društva te ga brisati iz Imenika advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Advokatsko društvo Advokatske komore Bosne i Hercegovine brisat će se iz Imenika advokatskih društava i ukoliko advokatsko društvo ne izvršava djelatnost u kontinuitetu dužem od tri mjeseca, ukoliko se ustanovi da advokatsko društvo obavlja druge aktivnosti izvan svoje djelatnosti ili ukoliko su članu advokatskog društva ili advokatima zaposlenim u društvu izrečene disciplinske mjere uslijed čega postupanje i poslovanje advokatskog društva ozbiljno šteti ugledu advokature.

(3) U postupku za brisanje advokatskog društva iz Imenika advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona i općih akata Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(4) Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti advokatskom društvu je upravni akt protiv koga se može pokrenuti upravni spor.

(5) Advokatska komora Bosne i Hercegovine može rješenjem odlučiti da se do pravomoćnosti rješenja iz stava (1) ovog člana, obustavi rad društva, a žalba protiv takvog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

(6) O donošenju rješenja iz stava (1) i (4) ovog člana, Advokatska komora Bosne i Hercegovine je dužna bez odgađanja obavijestiti nadležni registarski sud radi provođenja odgovarajućeg postupka brisanja iz registra pravnih osoba.

(7) Advokatsko društvo prestaje s radom s danom brisanja iz Imenika advokatskih društava.

(8) Nakon što je advokatsko društvo prestalo da obavlja svoju djelatnost u skladu s odredbama ovog člana, Advokatska komora Bosne i Hercegovine će preduzeti sve neophodne mjere radi zaštite interesa onih stranaka koje je brisano društvo zastupalo.

Član 62.
(Nastavak obavljanja advokatske djelatnosti)

Član advokatskog društva ili zaposleni advokat u društvu brisanom iz Imenika advokatskih društava Advokatske komore Bosne i Hercegovine, a kojem nije izrečena disciplinska mjera brisanja iz imenika advokata može nastaviti obavljati djelatnost advokata.

Član 63.
(Odgovornost advokata u advokatskim društvima)

(1) Za pruženu pravnu pomoć strankama advokati u advokatskim društvima odgovaraju po općim pravilima o odgovornosti.

(2) Članovi advokatskog društva solidarno odgovaraju za obaveze društva i advokata koji u njemu obavljaju poslove pravne pomoći, nastale u vezi s pružanjem te pomoći.

Član 64.
(Odnos prema advokatskoj komori)

U pogledu čuvanja advokatske tajne, disciplinske odgovornosti i odnosa prema Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine te njenim organima, advokati u advokatskim društvima Advokatske komore Bosne i Hercegovine imaju ista prava i odgovornosti kao i advokati koji imaju vlastite kancelarije.

Član 65.
(Zasnivanje radnog odnosa)

(1) Advokati, zajednička advokatska kancelarija i advokatska društva mogu zaključivati ugovore o radu s osobama koje će obavljati administrativne, tehničke, finansijske i druge poslove, a advokatsko društvo i s advokatima.

(2) U odnosu na prava i obaveze zaposlenih kod advokata, u zajedničkoj advokatskoj kancelariji i u advokatskom društvu, koja nisu regulisana ugovorom o radu, primjenjuju se odredbe zakona kojim se regulišu radni odnosi, kao i odredbe kolektivnog ugovora.

(3) Poslove iz stava (1) ovog člana, mogu kod advokata obavljati i osobe koje su s advokatom, zajedničkom advokatskom kancelarijom ili advokatskim društvom zaključile ugovor o djelu.

Član 66.
(Otvaranje pisarnica)

Advokatska društva Advokatske komore Bosne i Hercegovine pored registrovanog sjedišta mogu imati više pisarnica na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom i propisima, uz uvjet da u svakoj pisarnici stalno radi barem jedan advokat.

Odjeljak C Specijalizacija advokata i advokatskih društava

Član 67. (Specijalizacija advokata)

- (1) Advokat može zahtijevati da mu se prizna specijalnost u određenoj oblasti prava.
- (2) Statutom Advokatske komore Bosne i Hercegovine odredit će se iz kojih se oblasti advokatu može priznati specijalnost.
- (3) O zahtjevu za priznavanje specijalnosti odlučuje Advokatska komora Bosne i Hercegovine.
- (4) Smatrat će se da ispunjava uvjete za priznavanje specijalnosti advokat koji je najmanje 5 godina s uspjehom obavljao pravne poslove u oblasti iz koje traži specijalnost, odnosno čiji radovi, na osnovu kojih je u toj oblasti stekao naučni stepen magistra prava ili doktorat pravnih nauka, ili čiji drugi objavljeni radovi predstavljaju značajniji prilog unapređenju pravne nauke ili prakse.
- (5) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za priznavanje specijalnosti može se podnijeti žalba Skupštini Advokatske komore Bosne i Hercegovine.
- (6) Priznata specijalnost upisuje se u imenik advokata i može se istaknuti u nazivu advokatske kancelarije.

Član 68. (Specijalizirana advokatska društva)

- (1) Advokatska društva se mogu prilikom registracije opredijeliti za pružanje pravne pomoći samo u određenoj pravnoj oblasti. U tom se slučaju specijalizacija društva obavezno ističe u njegovom nazivu.
- (2) Advokatskom društvu priznat će se specijalizacija ako je barem kojem od advokata članova društva ili advokata koji rade u društvu ona priznata u skladu s odredbama člana 67. ovog zakona.

DIO PETI – PRESTANAK PRAVA NA OBAVLJANJE ADVOKATURE I PRIVREMENA ZABRANA OBAVLJANJA ADVOKATSKE DJELATNOSTI

Član 69. (Prestanak prava na obavljanje advokature)

- (1) Advokatu upisanom u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine prestaje pravo na obavljanje advokatske djelatnosti:
 - a) ako izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak državljanstva,

- b) ako izgubi radnu sposobnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak radne sposobnosti,
- c) ako advokat umre, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom smrti advokata,
- d) ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke nadležne zdravstvene ustanove kojom se utvrđuje ili konstatuje zdravstvena nesposobnost,
- e) ako mu je izrečena mjera zabrane obavljanja advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke suda ili drugog nadležnog organa,
- f) ako je na osnovu izrečene disciplinske mjere izgubio pravo na obavljanje advokatske djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska mjera,
- g) ako izjavi da više neće obavljati advokatsku djelatnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke o brisanju,
- h) ako duže od šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavlja djelatnost advokata, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom u koji se utvrdi da je prestao obavljati djelatnost advokata,
- i) ako zasnuje radni odnos, izuzev s advokatskim društvom, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom zasnivanja tog radnog odnosa,
- j) ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti osuđujuće presude.

(2) U slučajevima iz stava (1) tačke h) i i) ovog člana, advokatu prestaje pravo obavljanja advokatske djelatnosti danom dostavljanja pravomoćne odluke nadležnog tijela Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 70.

(Privremena zabrana vršenja advokature)

(1) Advokatu upisanom u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine će se privremeno zabraniti vršenje advokatske djelatnosti, ako je protiv njega određen pritvor, odnosno ako je stupio na izdržavanje kazne zatvora izrečene u trajanju do šest mjeseci.

(2) Advokatu se može privremeno zabraniti vršenje advokatske djelatnosti ako je protiv njega pokrenut krivični postupak za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje advokatske djelatnosti; ako je protiv njega pokrenut disciplinski postupak za težu povredu dužnosti; ako se krivični, odnosno disciplinski postupak protiv njega ne može uspješno provesti bez privremene zabrane vršenja njegove djelatnosti; ako je u vršenju advokatske djelatnosti više od tri puta, odnosno dva puta u kontinuitetu, izvršena povreda dužnosti ili ugleda advokature, bez obzira na težinu pojedinačne povrede.

(3) Rješenjem o privremenoj zabrani, utvrđuje se tačan vremenski period tokom kojeg će advokatu biti zabranjeno obavljati djelatnost advokata.

Član 71. **(Donošenje odluka)**

(1) O prestanku prava na obavljanje advokatske djelatnosti advokatu Advokatske komore Bosne i Hercegovine odluku donosi Advokatska komora Bosne i Hercegovine, na isti način i po istom postupku kao i prilikom upisa u Imenik advokata Bosne i Hercegovine.

(2) O odluci iz stava (1) ovog člana Advokatska komora Bosne i Hercegovine obavještava Advokatsku komoru Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatsku komoru Republike Srpske.

(3) O privremenoj zabrani vršenja advokatske djelatnosti odlučuje Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine, protiv čije odluke se može uložiti žalba Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od prijema prvostepenog rješenja.

(4) Protiv konačnog rješenja Advokatske komore Bosne i Hercegovine donesene po odredbama ovog člana može se pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine.

(5) Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na obavljanje advokatske djelatnosti ili privremenoj zabrani vršenja advokatske djelatnosti Advokatska komora Bosne i Hercegovine će preduzeti sve neophodne mjere radi zaštite interesa stranke koja je zastupana po tom advokatu.

(6) U rješenju iz stava (3) ovog člana, određuje se advokat-preuzimalac poslova, koji će za vrijeme trajanja zabrane obavljati samo one radnje uslijed čijeg nevršenja bi mogla nastupiti šteta za stranku.

Član 72. **(Obaveza obavještavanja)**

Organ koji je protiv advokata ili advokatskog pripravika Advokatske komore Bosne i Hercegovine:

- a) pokrenuo krivični ili prekršajni postupak, ili
- b) utvrdio gubitak radne ili poslovne sposobnosti ili gubitak državljanstva,
- c) utvrdio gubitak opće zdravstvene sposobnosti,

dužan je u roku od osam dana o tome obavijestiti Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine.

Član 73. **(Nastavak bavljenja advokatorum nakon sticanja prava na penziju)**

Advokat koji je ostvario pravo na starosnu, invalidsku ili porodičnu penziju može nastaviti obavljati advokatsku djelatnost kao dopunsko zanimanje na osnovu odluke Upravnog odbora Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 74.
(Privremeno odsustvo advokata)

(1) Ne smatra se prestankom bavljenja advokaturom privremeno odsustvo advokata koji je izabran za poslanika ili delegata u trajanju poslaničkog odnosno delegatskog mandata, kao ni odsustvo advokata koji je izabran ili postavljen na javnu funkciju u organu uprave bilo kojeg nivoa vlasti dok mu traje mandat na toj funkciji.

(2) Advokat koji želi koristiti pravo na privremeno odsustvo iz stava (1) ovog člana, dužan je o tome obavijestiti Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

DIO ŠESTI – ADVOKATSKI PRIPRAVNICI

Član 75.
(Osposobljavanje advokatskih pripravnika)

(1) Advokatski pripravnik se osposobljava za samostalno obavljanje advokatske djelatnosti i stručno osposobljava radi polaganja pravosudnog ispita, radom na pravnim poslovima u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj kancelariji ili advokatskom društvu.

(2) Advokatski pripravnik ima advokata – principala koji je upisan u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine i koji obavlja advokatsku djelatnost duže od jedne godine.

Član 76.
(Stjecanje svojstva advokatskog pripravnika)

Svojstvo advokatskog pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine stječe se upisom u Imenik advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine, po istom postupku predviđenom za upis u Imenik advokata. Pravo na upis ima ona osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine;
- b) da je diplomirao na pravnom fakultetu na teritoriji Bosne i Hercegovine ili da je diplomirao na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. maja 1992. godine, a ako je diplomirao na pravnom fakultetu u nekoj drugoj državi ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome od strane nadležnog organa.
- c) da posjeduje dokaz da će zasnovati radni odnos s advokatom koji ispunjava uvjete iz člana 75. stav (2) ovog zakona.

Član 77.
(Prava i dužnosti advokatskih pripravnika)

(1) Advokatski pripravnik zasniva radni odnos i ima ista prava i dužnosti kao i pripravnik zaposlen u pravosudnim i upravnim organima.

(2) Odredbe ovog zakona o upisu u Imenik advokata, pravima i dužnostima advokata, čuvanju advokatske tajne, o privremenoj zabrani odnosno prestanku prava na vršenje advokatske djelatnosti shodno se primjenjuju i na advokatske pripravnike.

Član 78. **(Brisanje iz Imenika advokatskih pripravnika)**

(1) Advokatski pripravnici brišu se iz Imenika advokatskih pripravnika Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

- a) prestankom ugovora o radu,
- b) na zahtjev advokatskog pripravnika,
- c) izricanjem disciplinske mjere kojom se advokatskom pripravniku zabranjuje obavljanje djelatnosti,
- d) smrću advokatskog pripravnika,
- e) ako bez opravdanog razloga ne izvršava djelatnost advokatskog pripravnika neprekidno duže od 60 dana,
- f) ako ne položi pravosudni ispit i nakon isteka jedne godine po sticanju uvjeta za polaganje ispita, ili
- g) ako se u roku od dvije godine od dana položenog pravosudnog ispita ne upiše u imenik advokata.

(2) O odluci iz stava (1) ovog člana Advokatska komora Bosne i Hercegovine obavještava nadležnu advokatsku komoru iz člana 11. stav (1) tačke a) i b).

Član 79. **(Udruživanje u organizaciju advokatskih pripravnika)**

(1) Advokatski pripravnici Advokatske komore Bosne i Hercegovine se obavezno udružuju u Organizaciju advokatskih pripravnika u okviru Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Organizacija advokatskih pripravnika učestvuje u radu organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine sa pravima i obavezama određenim ovim zakonom i važećim Statutom.

Član 80. **(Produženje trajanja statusa advokatskog pripravnika)**

Na zahtjev advokata-principala i advokatskog pripravnika, Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine, ukoliko je zahtjev opravdan, može produžiti trajanje statusa advokatskog pripravnika najduže jednu godinu.

DIO SEDMI – DISCIPLINSKA ODGOVORNOST ADVOKATA I ADVOKATSKIH PRIPRAVNIKA

Član 81. **(Individualna odgovornost)**

(1) Advokati Advokatske komore Bosne i Hercegovine, koji obavljaju djelatnost advokata kao pojedinci, u zajedničkoj advokatskoj kancelariji ili advokatskom društvu kao i

advokatski pripravnici individualno su odgovorni za savjesno vršenje svoje djelatnosti i čuvanje ugleda advokature.

(2) Povredom obaveze smatrat će se svako ponašanje suprotno obavezama utvrđenim ovim zakonom i općim aktima Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 82.

(Nadležnost za pokretanje disciplinskog postupka)

(1) Svako ima pravo protiv advokata upisanog u Imenik podnijeti prijavu Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine.

(2) Nadležnost za pokretanje disciplinskog postupka uredit će se Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) Pravilnik iz stava (2) ovog člana donosi Skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(4) Disciplinski postupak protiv advokata i advokatskih pripravnika utvrđen Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti Advokatske komore Bosne i Hercegovine će uključivati pravo da bude obaviješten o činjeničnom i pravnom sadržaju optužnog akta, pravo na pravičan postupak, pravo na prisustvovanje bilo kojem ročištu, pravo da se brani protiv optužbi sa pravnim zastupnikom po izboru, pravo na pokretanje postupka preispitivanja odluke pred nadležnim sudom.

(5) Disciplinski postupak mora biti pravičan i transparentan.

(6) Prilikom izricanja disciplinskih mjera za disciplinski prekršaj, disciplinski organi uzimaju u obzir sljedeće:

- a) težinu izvršenog disciplinskog prekršaja i njegove posljedice,
- b) stepen odgovornosti,
- c) okolnosti pod kojima je izvršen disciplinski prekršaj,
- d) prethodni rad i ponašanje prekršioca,
- e) bilo koju drugu okolnost koja može utjecati na težinu i vrstu disciplinskih mjera i
- f) da se disciplinske mjere brisanja iz Imenika izriču za teže disciplinske prekršaje ako težina tog prekršaja jasno upućuje da je prekršilac nepodoban da vrši advokatsku djelatnost ili djelatnost advokatskog pripravnika.

Član 83.

(Provođenje disciplinskog postupka)

(1) Disciplinski postupak provodi disciplinski organ Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Advokatske komore Republike Srpske u čiji imenik je upisan advokat ili advokatski pripravnik.

(2) Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske dostavljaju izvještaj Advokatskoj komori Bosne i Hercegovine o broju zahtjeva za pokretanje disciplinskih postupaka, broju pokrenutih postupaka kao i o rezultatima tih postupaka.

Član 84.
(Izvršnost odluka disciplinskog organa)

Pravomoćna odluka nadležnog disciplinskog organa kojom je izrečena novčana kazna ima snagu izvršne isprave.

Član 85.
(Pravna pomoć i službena saradnja)

Na zahtjev organa advokatske komore sudovi i drugi organi dužni su dostaviti spise ili pismena obavještenja koja su od značaja za vođenje disciplinskog postupka, radi utvrđivanja odgovornosti i povreda advokatske dužnosti, odnosno dužnosti advokatskog pripravnika i ugleda advokatske djelatnosti.

DIO OSMI – FINANSIRANJE ADVOKATSKE KOMORE

Član 86.
(Izvori finansiranja)

(1) Advokatska komora Bosne i Hercegovine se finansira isključivo iz vlastitih sredstava i to:

- a) redovnog članskog doprinosa,
- b) naknade za upis u Imenik advokata u Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine,
- c) drugih izvora.

(2) Sredstva koja osiguraju državni organi i institucije ne mogu se koristiti za finansiranje Advokatske komore Bosne i Hercegovine, ukoliko bi korištenje ovih sredstava na bilo koji način moglo ugroziti princip nezavisnosti i samostalnosti advokature.

Član 87.
(Visina naknade za upis u imenik advokata)

Upravni odbor Advokatske komore Bosne i Hercegovine određuje visinu naknade za upis u Imenik advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine shodno članu 22. stav (1) tačke e) ovog zakona, kao i visinu članarine koja je potrebna za finansiranje Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 88.
(Plan finansiranja)

(1) Sredstva potrebna za finansiranje rada Advokatske komore Bosne i Hercegovine utvrđuju se godišnjim finansijskim planom. Svaka od advokatskih komora iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona, može učestvovati u finansiranju Advokatske komore Bosne i Hercegovine, na osnovu odluka svojih nadležnih organa, srazmjerno broju advokata koji su upisani u Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine, a imaju sjedište kancelarija na njihovom području.

(2) Naknada za upis u Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine uplaćuje se direktno na račun Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

DIO DEVETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 89.

(Upis u Advokatsku komoru Bosne i Hercegovine advokata i advokatskih pripravnika upisanih u postojeće advokatske komore)

(1) Advokati i advokatski pripravnici kojima je priznato pravo obavljanja djelatnosti po osnovu upisa u imenike advokatskih komora iz člana 11. stav (1) tačka a) i b) ovog zakona, stječu pravo upisa u Imenik Advokatske komore Bosne i Hercegovine na osnovu podnesenog zahtjeva i prethodnog rješenja o upisu u advokatske komore iz člana 11. stav (1) tačke a) i b) ovog zakona.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana, podnosi se nakon osnivanja Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine i njenih organa.

Član 90.

(Konstituirajuća skupština, Koordinacioni organ i Izborna skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona održat će se konstituirajuća sjednica Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine (Konstituirajuća skupština). Konstituirajuću skupštinu sačinjavaju delegati skupština Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske. Broj članova Konstituirajuće skupštine formira se na način da iz ukupnog broja članova svih advokata i advokatskih pripravnika u Bosni i Hercegovini na svakih 10 advokata i advokatskih pripravnika bira jedan delegat za Konstituirajuću skupštinu.

(2) Na Konstituirajućoj skupštini bit će izabrano Koordinirajući organ Advokatske komore Bosne i Hercegovine (Koordinacioni organ) s ograničenim mandatom do druge Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(3) U roku od godine dana nakon stupanja na snagu ovog zakona održat će se druga izborna sjednica Skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine na kojoj će biti izabrani svi organi Advokatske komore Bosne i Hercegovine u skladu s članom 15. ovog zakona (Izborna skupština).

Član 91.

(Održavanje Konstituirajuće skupštine)

(1) Konstituirajuća skupština bit će izabrana na profesionalnom principu vodeći računa o proporcionalnoj i teritorijalnoj zastupljenosti svih advokata i advokatskih pripravnika u Bosni i Hercegovini.

(2) Konstituirajuća skupština bira predsjedavajućeg i dva potpredsjednika sa mandatom od dvije godine.

(3) Konstituirajuća skupština vrši izbor Koordinacionog organa na način da se iz ukupno utvrđenog broja prisutnih delegata Konstituirajuće skupštine bira najmanje po jedan član na deset delegata, vodeći računa o proporcionalnoj i teritorijalnoj zastupljenosti svih

advokata i advokatskih pripravnika u Bosni i Hercegovini. Predsjednik i dva potpredsjednika skupštine ulaze u članstvo Koordinacionog tijela.

(4) Konstituirajuća skupština na prvoj sjednici utvrđuje osnovne principe i smjernice rada Koordinacionog organa.

(5) Na prijedlog Koordinacionog organa Konstituirajuća skupština utvrđuje osnovne principe Statuta, Kodeksa advokatske etike i Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti, Poslovnika o radu Skupštine, Poslovnika o radu Upravnog odbora, Pravilnika o upisu i vođenju Imenika advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, kao i ostalih općih akata Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(6) Statut, Kodeks advokatske etike, kao i prijedlozi i nacrti ostalih općih akata Advokatske komore Bosne i Hercegovine bit će harmonizirani s međunarodnim standardima Ujedinjenih nacija Vijeća Europe, Europske unije.

(7) Na prijedlog Koordinacionog tijela Konstituirajuća skupština utvrđuje osnovne principe saradnje s Advokatskom komorom Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskom komorom Republike Srpske.

(8) Konstituirajuća skupština do okončanja Izborne skupštine komunicira i sarađuje s Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine preko Koordinacionog tijela, a nakon toga Advokatska komora Bosne i Hercegovine komunikaciju i saradnju s Ministarstvom pravde obavlja preko izabranih organa u skladu s članom 15. ovog zakona.

Član 92. **(Koordinaciono organ)**

(1) Mandat članova Koordinacionog tijela ograničen je za period od njegovog osnivanja na Osnivačkoj skupštini do okončanja Izborne skupštine kada prestaje postojati po sili ovog zakona.

(2) Koordinacioni organ u svom sastavu imat će najmanje 15 ali ne više od 20 članova.

(3) U svrhu njihovog usvajanja na Izornoj skupštini, Koordinacioni organ priprema i predlaže nacрте Statuta, Kodeksa advokatske etike i Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti, Poslovnika o radu Skupštine, Poslovnika o radu Upravnog odbora, Pravilnika o upisu i vođenju Imenika advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, kao i svih ostalih općih akata Advokatske komore Bosne i Hercegovine, u skladu s ovim zakonom.

(4) Koordinacioni organ predlaže osnivanje odbora i drugih tijela Advokatske komore Bosne i Hercegovine (Odbor za saradnju s entitetskim advokatskim komorama, Odbor za status advokata i advokatskih pripravnika, Odbor za ustav i zakonodavstvo, Odbor za međunarodnu saradnju, Odbor za ljudska prava i po potrebi druge organe).

(5) Na prvoj sjednici prisutni članovi Koordinacionog organa biraju predsjedavajućeg i njegovog prvog i drugog zamjenika. U slučaju nemogućnosti prisustvovanja sjednicama Koordinacionog organa predsjedavajućeg mijenja prvi zamjenik, odnosno prvog zamjenika mijenja drugi zamjenik.

(6) Koordinacioni organ usvaja Poslovnik o radu većinom glasova prisutnih članova.

(7) Kvorum Koordinacionog organa čini polovina od svih verifikovanih članova. Sve odluke Koordinacionog organa donosit će se većinom glasova prisutnih članova.

(8) Koordinacioni organ podnosi izvještaj o radu Izornoj skupštini nakon njenog izbora i konstituiranja njenih organa.

Član 93.
(Održavanje Izborne skupštine)

(1) Na prijedlog Koordinacionog organa Izborna skupština prvo usvaja Poslovnik o radu Skupštine, a potom Statut, Kodeks advokatske etike, Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti, Poslovnik o radu Upravnog odbora, Pravilnik o upisu i vođenju Imenika advokata Advokatske komore Bosne i Hercegovine i po potrebi druge opće akte Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

(2) Redovna skupština Advokatske komore Bosne i Hercegovine bit će sazvana i održana u roku od jedne godine dana nakon održavanja Izborne skupštine. Redovne skupštine održavaju se svake godine.

(3) Na svakoj drugoj redovnoj skupštini bit će birana ili reizabrana jedna polovina članova svih organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine u skladu s Poslovnikom o radu skupštine, kao i poslovnicima o radu organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 94.
(Uloga Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine)

(1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine odgovorno je za provođenje ovog zakona i u tom pogledu blagovremeno donosi sve potrebne odluke.

(2) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine u svrsi provođenja ovog zakona blisko sarađuje s Koordinacionim organom i advokatskim komorama iz člana 11. stav (1) tačka a) i b) ovog zakona, kao i svim ostalim nadležnim organima, institucijama i organizacijama.

(3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine saziva i odgovorno je za provođenje Konstituirajuće i Izborne skupštine u skladu s ovim zakonom.

(4) Ministarstvo pravde i Koordinacioni organ zajedno vode i zvanično verifikuju zapisnike s Konstituirajuće i Izborne skupštine Advokatske komore Bosne i Hercegovine.

Član 95.
(Saradnja Advokatske komore Federacije BiH i Advokatske komore Republike Srpske i nadležnih ministarstava pravde)

U svrhu provođenja ovog zakona Ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Republike Srpske, svi organi Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske sarađuju s Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine radi provođenja ovog zakona.

Član 96.
(Usklađivanje postojećih zakona o advokaturi s ovim zakonom)

Nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, uskladit će svoje zakone i druge propise o advokaturi s ovim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 97.
(Prestanak važenja ranijeg zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o advokaturi Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine („Službeni list SR BiH“, broj 34/89 i 27/91).

Član 98.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PS BiH broj: _____
_____ 2008. godine
S a r a j e v o

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O ADVOKATURI BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov sadržan je u sljedećim odredbama Ustava Bosne i Hercegovine:

Član II, 1. Ustava Bosne i Hercegovine, propisuje da će Bosna i Hercegovina osigurati najveći nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, među koja prava svakako spada pravo na odbranu, pravo na pravično suđenje, pravo na zastupanje, kao i pravo na djelotvorni pravni lijek (pravo žalbe).

Član III, 1. g), Ustava Bosne i Hercegovine predviđa da je u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, provođenje međunarodnih i međuentitetskih politika i regulacija krivičnih propisa, uključujući i odnose s Interpolom.

Član II, 2. Ustava Bosne i Hercegovine predviđa da će se prava i slobode određene u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima, direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i ona će imati prioritet nad svakim drugim zakonom u Bosni i Hercegovini. Osnovna prava i ljudske slobode koje štiti ili traži da postoje Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, jeste pravo na slobodu i sigurnost koju reguliše član 5. Evropske konvencije koji ukazuje da se lice može lišiti slobode samo u skladu sa zakonom propisanim postupkom, pravo na pravično suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, koje je propisano u članu 6. Evropske konvencije, uz mogućnost zastupanja ili odbrane od strane profesionalne stručne službe, uz poseban naglasak prava na odbranu i omogućavanje istovjetnih zakonskih prava državnih organa i advokature, prilikom vođenja sudskog postupka. Također, članom 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima propisano je pravo na djelotvorni pravni lijek kojim se traži da se svakom licu, čija su prava i slobode narušena ili ugrožena, da pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima i tako omogući pravna zaštita lica – stranke pred sudovima i drugim državnim organima ili organizacijama, koja svojim pojedinačnim aktima odlučuju o određenim pravima građana.

U članu II, 3. e) Ustava Bosne i Hercegovine, posebno naglašava pravo na fer saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi s krivičnim postupkom.

U članu II, 6. Ustava Bosne i Hercegovine, je propisano da će Bosna i Hercegovina i svi sudovi, agencije, vladini organi primijeniti i pridržavati se ljudskih prava i osnovnih sloboda, na koje je ukazano u stavu 2.

U članu IV tačka 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine je propisano da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili da se provedu nadležnosti skupštine po ovom Ustavu.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o advokaturi Bosne i Hercegovine, između ostalog, sadržani su i u samom Ustavnom osnovu za donošenje navedenog Zakona, jer je Bosna i Hercegovina

Ustavom obavezana da je dužna osigurati najveći nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda i omogućiti ostvarivanje takvih prava pred sudovima, državnim organima ili drugim agencijama za sprovođenje zakona, što zahtijeva postojanje advokature, kao samostalne javne i stručne službe nadležne za osiguranje pravne zaštite stranaka pred sudovima i drugim državnim organima ili agencijama i putem pružanja takve pravne pomoći omoguće osiguranje Ustavom i zakonom zagarantovanih prava i sloboda građana, istovremeno doprinoseći ostvarivanju i jačanju ustavnosti i zakonitosti u korištenju prava i sloboda koja pripadaju građanima u modernim demokratskim društvima. Posebna važnost navedenog zakona je što se isti donosi u vrijeme reformi cjelokupnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, u momentu dobijanja statusa kandidata zemlje za ulazak u Evropsku uniju. Obaveza Bosne i Hercegovine, je i donošenje jednog ovako važnog Zakona koji reguliše jednu važnu, profesionalnu i stručnu javnu službu u sklopu cijele ustavne i zakonske strukture u Bosni i Hercegovini i koja treba da dalje doprinese, posebno, u praksi implementaciju svih prava i sloboda, koja su zagarantovana građanima u skladu s međunarodno pravnim standardima, posebno utvrđenim standardima Suda za ljudska prava u Strasbourgu iz oblasti ljudskih prava i sloboda.

Na nivou Bosne i Hercegovine, između ostalih Zakona, doneseni su Zakon o Sudu i Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, Krivični zakon Bosne i Hercegovine, Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o parničnom postupku pred sudom Bosne i Hercegovine, Zakon o visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, Zakon o pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine, Zakon o izvršnom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, Zakon o upravi Bosne i Hercegovine, Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, koji ukazuju na neophodnost regulisanja advokature na nivou Bosne i Hercegovine.

Također i dosljedna primjena odredaba Evropske konvencije o ljudskim pravima i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kao i sve ostale odredbe međunarodnih ugovora o ljudskim pravima koji su sadržani u Aneksu I Ustava Bosne i Hercegovine, nalažu uspostavu advokature na nivou države Bosne i Hercegovine, koja će biti uređena propisima usklađenim s najvišim standardima predviđenim Preporukom Odbora ministara Vijeća Europe Rec (2001) 21 o slobodi vršenja advokatske profesije, te preporukom Odbora ministara Vijeća Europe: (81) 7, (84) 5, (87) 18, (93) 1, (95) 12, te u Osnovnim principima o funkciji advokata Ujedinjenih naroda iz 1990, kao i u drugim međunarodno pravnim standardima koji se odnose na obavljanje advokatske profesije.

U skladu s evropskim standardima i principima koji se odnose na obavljanje advokatske profesije Advokatska komora Bosne i Hercegovine obavezna je podnijeti zahtjev za pristupanje u članstvo u Vijeće advokatskih asocijacija i pravnih društava Evrope / Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE), te ispuniti uvjete i proći faze učlanjivanja u CCBE u svojstvima posmatrača, pridruženog člana i punopravnog člana. CCBE je međunarodno priznata međunarodna neprofitna organizacija koja predstavlja advokatsku profesiju u Evropskoj uniji/European Union (EU) i Evropskoj ekonomskoj zajednici/European Economic Area (EEZ/EEA). CCBE se sastoji od 31 punopravnog člana (Full members) – tj. 31 delegacije čiji su članovi imenovani od regulatornih organa advokatskih asocijacija u 27 država članica EU i 3 države članice EEZ/EEA (Norveška, Lihtenštajn i Island) zajedno sa Švicarskom. Advokatska komora Bosne i Hercegovine preuzet će obavezu poštivanja etičkih pravila i standarda CCBE (CCBE Code of Conduct for European Lawyer), u skladu s procedurama pridruživanja. Advokatska komora Bosne i

Hercegovine je obavezna uskladiti svoj Kodeks advokatske etike i obavljanje advokatske profesije sa standardima i pravilima Vijeća Europe i Ujedinjenih nacija.

Prema tome, to su sve razlozi koji ukazuju na neophodnost donošenja Zakona o advokaturi na nivou Bosne i Hercegovine koji će omogućiti ostvarenje svih osnovnih principa i standarda iz oblasti advokature koja također, u ovim reformskim procesima i približavanju Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji ulazi u evropsku organizaciju advokature.

Također, Bosna i Hercegovina kao potpisnica određenih evropskih konvencija, zatim, kao članica Vijeća Evrope i kao kandidat za pregovaranje za ulazak u Evropsku uniju, ima obavezu da se pojavljuje kao tužena strana ili tužilac pred određenim organima kao što su Sud za ljudska prava u Strasbourgu, Sud pravde, zatim određene Arbitraže, što također, samo ukazuje na hitnost i neophodnost donošenja navedenog zakona.

III - USKLADENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Evropski standardi zahtijevaju da svako tokom odlučivanja o njegovom pravu i obavezi u krivičnom i građanskom postupku ima pravo na pravedno suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim zakonom ustanovljenim sudom. Član 6. EKLJP garantuje pravo na pravedno suđenje, ali ne propisuje pravila, odnosno to se treba regulisati prvenstveno domaćim zakonom. Odredbe Konvencije regulišu oblast "prava na pravedno suđenje" i "jednak pristup pravdi", što obavezuje sve države članice, ali svaka od njih individualno uređuje ovu oblast, na način koji odgovara njenom ustavnom sistemu, državnoj strukturi, i sl.

Više značajnijih promjena donio je Zakon o krivičnom postupku BiH u oblasti formalne odbrane osumnjičenog i optuženog. Te su promjene uglavnom nalagali Ustav BiH i općeprihvaćeni međunarodni standardi u zaštiti ljudskih prava, ali i iskustvo sudske prakse i promijenjene prilike u društvu. Tako je, naprimjer, pravo na branioca koje je ranijim propisima bilo tokom pretkrivičnog postupka i istrage značajno ograničeno u svom sadržaju, novim zakonskim odredbama prošireno. Predviđa se zato, saglasno Ustavu BiH i međunarodnim pravnim aktima, obaveza davanja pouke o pravu na branioca već prilikom prvog formalnog ispitivanja, te o pravu osumnjičenog ili optuženog na nesmetani razgovor s njim prije takvog ispitivanja i za vrijeme trajanja pritvora, zatim pravo branioca na pregled spisa i predmeta nakon početka istrage ili nakon preduzimanja pojedinih istražnih radnji, kao i pravo branioca da tim radnjama bude prisutan.

Evropsko prvenstvo kao jedan od ključnih prioriteta naglašava nezavisnost i odgovornost pravosudnog sistema, te poboljšanje njegove učinkovitosti, kao i sprovođenje reforme pravosudnog sektora. Donošenje Zakona o advokaturi predstavlja jedan od koraka ne samo u ispunjavanju prioriteta Evropskog partnerstva, nego i u sveukupnoj reformi pravosuđa.

Materija koja se uređuje Zakonom nije regulisana pravno obavezujućim aktima Evropske unije, u formi sekundarnih izvora; što znači da je predmet regulisanja nacionalnih zakonodavstava država članica. Važno je istaći značaj donošenja ovog Zakona s ciljem ispunjavanja obaveza Bosne i Hercegovine koje će uslijediti u daljem procesu evropskih integracija, tj. provedbi potpisanog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Direkcija za evropske integracije ističe važnost ovog zakona u kontekstu usklađivanja s odredbama Ugovora o osnivanju Evropske zajednice kao primarnog izvora komunitarnog prava. Usvajanje Zakona u advokaturi BiH predstavlja značajan korak u ispunjavanju obaveza

ne samo u kontekstu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, već i kontekstu stjecanja statusa države kandidata za punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

I Ugovor o osnivanju Evropske zajednice

Ovim ugovorom se pravi distinkcija između pokretanja poslovanja (član 43.2) i prekograničnog pružanja usluga (član 49-55)³.

Pravo poslovnog nastana i pravo pružanja usluga predstavljaju osnovna prava na kojima počiva funkcionisanje unutrašnjeg tržišta Evropske unije. Ostvarivanje ovih prava je usko povezano s pitanjima, kao što su: sloboda kretanja, nastana i zapošljavanja u drugim zemljama članicama Unije, uzajamno priznavanje kvalifikacija, pravo na socijalno osiguranje, pravo posjedovanja nekretnina, korištenje javnih dobara i slično.

II Provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, član 51., stav 1, Bosna i Hercegovina se obavezala garantirati firmama iz Evropske unije tretman ne manje povoljan od onog koji garantira svojim firmama ili firmama iz neke treće zemlje, ovisno o tome koji tretman je povoljniji. Stupanjem na snagu Sporazuma isti, navedeni uvjeti će se garantirati firmama iz BiH koje posluju u državama Evropske unije.

Što se tiče samozaposlenih osoba, članom 51., stav 4, Sporazuma je definisano da će 4 godine nakon stupanja na snagu Sporazuma Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje definisati modalitete kako proširiti odredbe koje se odnose na pravo poslovnog nastana, kojim bi se građanima država članica garantiralo pravo na samozaposlenje kao i u zemljama Evropske unije.

Jedan od osnovnih preduvjeta za funkcionisanje prava poslovnog nastana, kao i za implementiranje odredbi Ugovora o osnivanju Evropske zajednice koje se odnosi na pravo poslovnog nastana (kao i pravo pružanja usluga), je funkcionisanje sistema harmonizacije kvalifikacija za samozaposlene, kao i uzajamno priznavanje diploma i drugih potvrda. Uzajamno priznavanje profesionalnih kvalifikacija između država članica regulisano je posebnim direktivama (postoje posebne direktive koje se odnose na priznavanje diploma zdravstvenih radnika, pravnika, arhitekata, itd.).

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju s BiH utvrđeno je da će Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje ispitati potrebne korake za uzajamno priznavanje kvalifikacija kako bi se državljanima Zajednice i državljanima Bosne i Hercegovine olakšalo pokretanje i bavljenje zakonski propisanim profesionalnim djelatnostima u BiH, odnosno Zajednici, te preduzeti sve potrebne mjere (Glava 5. Poglavlje 2. Sporazuma, član 55.).

Donošenje ovog Zakona predstavlja blagovremenu pripremu za ispunjavanje obaveza prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Analizom sekundarnih izvora prava Evropske unije utvrđeno je da je sloboda obavljanja advokatskih usluga regulirana sljedećim direktivama:

-Direktiva Vijeća 77/249/EEZ od 22. marta 1977. godine o omogućavanju advokatima efektivne slobode pružanja usluga pravne pomoći

-Direktiva 98/5/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. februara 1988. godine o omogućavanju stalnog obavljanja advokatske djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija.

Usklađivanje odgovarajućih pravnih propisa koji regulišu materiju advokature odvijat će se postepeno u skladu s odredbama Sporazuma, daljim fazama integracije u Evropskoj uniji i konačno članstvom u Evropskoj uniji.

Usvajanje Zakona u advokaturi BiH predstavlja značajan korak u ispunjavanju obaveza ne samo u kontekstu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, već i kontekstu stjecanja statusa države kandidata za punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

IV - PROVEDBENI MEHANIZMI

Provedba ovog zakona obezbijedena je kroz postojanje advokature kao nezavisne i samostalne djelatnosti članova asocijacije koji osiguravaju pružanje stručne pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obaveza i pravnih interesa u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, međunarodnim pravom, ovim zakonom, Statutom i Kodeksom advokatske etike Bosne i Hercegovine, kao i drugim propisima i ostalim općim aktima. Također, kako provedba tako i kontrola kvaliteta i zakonitosti u radu advokata obezbjeđuje se kroz postojanje pravosudnih organa, i drugih nadležnih organa pred kojim stranka ostvaruje svoje pravo uz pomoć branioca, čime se stranke dovode u ravnotežu.

Ovo se posebno ističe kroz načelo odbrane osumnjičenog, odnosno optuženog, konkretizovano u mnogim odredbama ZKP BiH koje se odnose na procesni položaj stranaka i njihovog branioca, na pojedine procesne radnje i tok krivičnog postupka. Također, član 14. ZKP BiH ustanovljava načelnu dužnost državnih organa da s jednakom pažnjom utvrđuju činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog i koje mu idu u korist, te da osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugo lice koje bi uslijed neznanja u postupku moglo propustiti takvu radnju ili pravo, pouče o pravu koje mu pripada, a ovim i na pravo na branioca.

Nadalje, za provedbu Zakona prema članu 94. odgovorno je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koje u fazi uspostave organa Advokatske komore Bosne i Hercegovine saziva i odgovorno je za provođenje Konstituirajuće i Izborne skupštine u skladu sa zakonom. U svrhu provođenja Zakona Ministarstvo pravde BiH usko sarađuje s advokatskim komorama i ministarstvima pravde entiteta.

V - KONSULTACIJE

Saglasna je praksa i standardi mnogih evropskih zemalja za donošenje Zakona o advokaturi na nivou Bosne i Hercegovine. U iznalaženju i usaglašavanju najpovoljnijih zakonskih rješenja učestvovali su istaknuti pravnici.

Shodno Pravilima za konsultacije, Prijedlog zakona je bio dostupan javnosti putem web-stranice Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Nacrt Zakona je također dostavljen Federalnom ministarstvu pravde Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvu pravde Republike Srpske, Pravosudnoj komisiji Distrikta Brčko, Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, Advokatskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskoj komori Republike Srpske. Prispjele sugestije i komentari su razmotreni, a opravdani prijedlozi su ugrađeni u tekst zakona i uveliko su doprinijeli poboljšanju zakonskih rješenja.

Također, Prijedlog zakona dostavljen je, i zatražena mišljenja od Ureda za zakonodavstvo, Ministarstva finansija i trezora, Ministarstva za ljudska prava i Direkcije za evropske integracije.

Ured za zakonodavstvo dao je određene sugestije, koje su kao opravdane ugrađene u Prijedlog zakona, dok su ostala mišljenja bila pozitivna.

VI - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Prijedlogom zakona omogućuje se ispunjenje obaveza, koje je BiH preuzela pristupanjem EKLJP, što je ugrađeno i u Ustav BiH. S obzirom da je Konvencija međunarodno multilateralni ugovor, ne može se očekivati da će se, osim u izuzetnom slučaju, njene odredbe mijenjati. Samim tim i obaveze BiH za predloženim zakonskim odredbama su trajnog karaktera.

Nadalje, donošenje i primjena ovog zakona ne zahtijeva izmjene postojećih propisa. Međutim, u skladu s odredbama ovog zakona Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatska komora Republike Srpske će uskladiti postojeće propise s odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

VII – FINANSIJSKA SREDSTVA

Zakonom je predviđeno da se Advokatska komora BiH finansira isključivo iz vlastitih sredstava, kao što su sredstva od redovnog članskog doprinosa, naknade za upis u imenik advokata i drugih zakonom dozvoljenih izvora finansiranja. U Zakonu je posebno istaknuto da se sredstva koja obezbijede državni organi i institucije ne mogu koristiti za finansiranje Advokatske komore BiH, ukoliko bi korištenje ovih sredstava, na bilo koji način, moglo ugroziti princip nezavisnosti i samostalnosti advokature.

Imajući u vidu navedeno za provođenje ovog zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Bosne i Hercegovine.